

Luisteren in meervoud
ISBN 90 208 9662 8 f 24,50
Taalactiveringsprogramma voor kleuters
Taalactiveringsprogramma

(geen gegevens ca f 45,00 per band)
Ouderkontakt
deel 1 f 32,75
deel 2 f 35,50

Peter Dekkers

NOG EENS 898 PAGINA'S VAN ANTON VAN DER GEEST EN WIM SWÜSTE

Boekbesprekingen voor *Moer* blijven wegens plaatsgebrek wel eens een tijdje liggen. Intussen zijn er weer drie boeken van Van der Geest en Swüste verschenen.

Het gebruik van de schoolmediatheek

Dit is een echte ervaringsuitgave. Er staan suggesties in over: de opzet van een schoolmediatheek, de introductie, de technieken die de leerlingen nodig hebben met het gebruik ervan, de wijze van gebruik, in het onderwijs, het gebruik van de schoolmediatheek in de onderbouw en bovenbouw, een werkplan voor het gebruik, ouderparticipatie, band met kringgesprekken, etc. Het is een boekje vol praktische ideeën. In vergelijking met de vorige uitgaven heeft het een veel betere literatuurlijst met 'Achtergrondinformatie', 'Werken aan wereldoriëntatie', 'Wereldoriënterend werken', 'Opzet en inrichting van de schoolmediatheek', 'Gebruik van de schoolmediatheek' en 'Inhoud van de schoolmediatheek'. Kortom: een handige uitgave voor schooladviesdiensten en opleidingsinstituten.

Krant-en-taal

Het beste dat je van dit boekje kunt zeggen, is dat het praktijkgericht is. Het staat vol met suggesties bij 15 kranteberichten: de lezer krijgt een beeld van de onderwijsmogelijkheden met deze berichten. De auteurs laten ook zien, hoe je samen met de klas een krant kunt samenstellen. Een aardig idee wordt tenslotte uitvoerig uitgewerkt: het maken van een knipselboek. Onderwijsdoelen ontbreken of zijn heel erg globaal aangegeven. En literatuur is niet opgenomen. Eigenlijk dus één van de mindere uitgaven van Anton en Wim.

Spellingwijzer

Het zeer dikke boek heeft tien theoretische en tien praktische hoofdstukken. Deze uitgave over spellingdidactiek is eigenlijk de eerste van Anton en Wim, die ik zowel theoretisch als praktisch optimaal vind.

Het boek is in een omslagmap uitgegeven, samen met twee woordfrequentielijsten en een handleiding bij de didactiek van de werkwoordsvormen. In de 'Inleiding' komt de situatie van het hedendaagse spellingonderwijs aan de orde. 'Wat is dat voor een leren: spellingleren?' is de titel van het eerste hoofdstuk. Werkelijk een voorbeeld van duidelijkheid. Het tweede hoofdstuk gaat over het doel van het spellingleren. En in hoofdstuk 3 komt het nut van de woordfrequentielijst op de proppen. Achtereenvolgens zijn de onderwerpen van de andere theoretische hoofdstukken: 5. motivatie, 6. differentiatie, 7. spellingregels, 8. spelling van de werkwoorden, 9. woordfrequentielijst, 10. foutenanalyse.

De praktijkhoofdstukken gaan over: 11. woordpakketten, 12. woordenlijst en woordenboek, 13. dictee, 14. correctie, 15. voorbeeldlessen, 16. oefeningen zonder materiaal, 17. oefeningen met materiaal, 18. gedifferentieerde programma's, 19. spellingspelletjes, 20. ouderparticipatie.

Het literatuuroverzicht is enorm goed. Eigenlijk is het gewoon belachelijk om dit boek in zo'n kort bestek te bespreken. Feit is in ieder geval, dat ik de *Spellingwijzer* gemakkelijk leesbaar vind geschreven. Er is niet om theoretische problemen heengedraaid. En de praktische voorbeelden zijn als vanouds: dus duidelijk en uitgetoetst.

Detailkritiek is bij zo'n 450 pagina's tellend boek natuurlijk altijd mogelijk. Ik geef maar één enkele notie: Waarom moet de spellingdidactiek ten aanzien van de werkwoordsvormen zo onnodig vaak herinneren aan de Kooreman-richting?

Deze Malmberg-uitgave mag geen enkele onderwijzer, maar ook geen enkele leraar in het voortgezet onderwijs missen. De laatste groep moedertaalleraren kan hieruit leren, wat er leeft in het basisonderwijs. En dit is voor de schrijvers een compliment.

Alle drie de boeken zijn uitgaven van Malmberg in Den Bosch in de reeks Praxis (respectievelijk nummer 12, 13 en 14).

Annelies Dekkers & Pauline Bulthuis

OGEN, OREN EN DE REST

Een boek dat onze aandacht ten volle waard is! Vooral van die onderwijsgeveenden, die wel graag allerlei dingen zouden willen doen op het gebied van dramatische expressie, maar nog niet weten wát.

Het boek heeft twee delen: een onderwijzersboek en een leerlingenboek. Het zegt geschreven te zijn voor leerlingen van de hoogste klas van de kleuterschool en voor de eerste en tweede klas van de lagere school. Van ons mag die leeftijdsaanduiding wel uitgebreid worden tot de gehele lagere school-periode. Al zal er dan af en toe iets moeten worden aangepast in de formulering van de opdrachten.

Ogen, oren en de rest heeft een prima opzet: Na het inleidende hoofdstuk komen de vijf zintuigen en een 'en verder' aan bod in de zes erop volgende hoofdstukken. Ieder hoofdstuk heeft de volgende indeling: eerst een inleiding met gerichte vragen, zodat de lezer gaat meedenken/meevoelen. Die herkenbaarheid voor de lezer wordt nog versterkt in het stukje erna: 'tweeën'. Daarin vertellen de auteurs om de beurt in kleine fragmentjes gebeurtenissen, die met dit zintuig te maken hebben. En daarna wordt het zintuig van het hoofdstuk verwerkt in allerlei opdrachten. Het leerlingenboek is meer een prentenboek met

platen, kleine teksten en gedichtjes, dat gebruikt kan worden bij de opdrachten in het onderwijzersboek. En prettig is dat deze opdrachten ook meer 'verstandelijke' kinderen aanspreken.

Er staan veel aanknopingspunten in voor spelen, schrijven etc. Jammer alleen, dat de genoemde werkvormen binnen het kader van dramatische expressie blijven. Ook vakken als 'science' zouden gebruikt kunnen worden.

De hierboven genoemde 'herkenbaarheid' is het voornaamste positieve punt: de lezer (i.c. de onderwijzer) wordt zo zelfstandiger gemaakt dan wanneer hij alleen maar werkvormen aangeboden had gekregen.

De directe ervaringen worden verder in het boek overigens wel minder goed doorgevoerd (vooral bij 'voelen' en 'proeven').

Tot slot: de bibliografie is voorbeeldig; in een paar regels de voornaamste kenmerken met mogelijke gebruiksaanwijzingen van allerlei boeken. En dat in zowel een boekenlijst voor volwassenen als voor kinderen.

Marie-José Balm, Jos van Hest *Ogen, oren en de rest. Een boek vol speelleervormen rondom zintuigen* Meulenhoff Educatief, Amsterdam 1977

let op!

Kalenderuitreiking
door de commissie VON-tien
op 24 november
tijdens de ledenvergadering.
